

246 A pesti Duna-part

Budapest városképében igen fontos szerepet játszik a Duna. A Duna, mint monumentális táji elem a háztömegek között, s mégsem vágja szét a várost két független részre. Budapest azon kevés városok közé tartozik, ahol a megfelelő lépték, a folyó szélessége, a partmenti beépítés magassága és az utóbbi kettő szerencsés aránya ezt lehetővé teszi.

A pesti Duna-part legnagyobb múltú szakasza, a Szabadság-hídtől, a Margit-hídig terjedő rész. A rómaiak alatt egy castrum és három örtony állott ezen a területen. A Duna a Gellért-hegynél a legkeskenyebb, az átkelési lehetőségek itt a legjobbak. Az itt álló castrumot a honfoglaló magyarok még használták, ez lett a balparti város —

Pest magja.

A castrum romjain épült fel a XII. században a Belvárosi plébánia-templom. A középkor folyamán Pestet fallal övezték. Ekkor a beépített Duna-part a mai Dimitrov tértől a Deák Ferenc utcáig tartott. Ettől északra, a partig a Rákosi homokbuckák húzódtak le. A XVIII. század folyamán eltűnik e fal a parttól, helyét külvárosi, szegényesebb beépítésnek adva át.

A XIX. század elején Pest hatalmas fejlődésnek indul. 1805-ben elkészül Hild János városszabályozási terve, az első olyan terv, amely az egész városra (az akkor még különálló Pestre) kiterjedt. 1808-ban megalakul

a Szépitő Bizottság,

amelyik céljaul tűzte ki a város fejlesztését. Felépül a híres klasszicista Duna-part.

Az UVATERV helyén állott a hajdani Angol Királyi Szálló. Világhírét fényesen igazolja, hogy számos királyi és fejedelmi vendége volt. Többek között II. Pedro de

Alcantara, brazil császár 1871-ben, 1888-ban a Walesi herceg, Naszreddin Sah Kadsar,

Perzsia királya

1889-ben, továbbá a szerb király, Románia királynéja és Bulgária fejedelme is. A nagymúltú épület a második világháború első éveiben került bontósákány alá.

A Vígadó és mögötte levő volt Német Színház telken bár igényes épületeket emeltek, egyik sem állott fenn hosszabb ideig. A Vígadó 1945-ben vált romossá, helyreállítása már megkezdődött. A Kirakodó (ma Roosevelt) tér Pest legegységesebben felépített tere volt.

Az 1860-as években rendezik a Duna-partot, felépül a híres Duna-parti szállodasor, 1862 és 1864 között épül a Magyar Tudományos Akadémia székháza, 1904-re elkészült az Országháza. A századfordulón kapja meg mai képét a Belgrád rakpart és az Országháztól a Margit-hídig terjedő szakasz. A második világháború előtt még több épület állott a klasszicista Duna-parton. A Roosevelt téren a Lloyd palota és az Európa Szálló volt épülete. Mindkét épület erősen megrongálódott az ostrom alatt, azonban egyik sem anyyira, hogy lebontásuk ne lett volna elkerülhető. Az előbbit 1948-ban, az Európa Szálló még meglevő,

Marco Casagrande domborműveivel

diszített disztermét pedig napjainkban bontották le. Rombadólt az ostrom alatt a Duna-parti szállodasor is. Így korunk fontos feladata lett az elpusztult szállodasor helyén a városképi egység visszaállítása.

Ifj. Batizi László,
II. éves ép. mérnökhallgató

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Ifj. Batizi László

Cím: A pesti Duna-part

Forrás: "Jóre" kétnyelvű

1964. jún. 29.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

OSZTÁLYOZÁS

Tárgy

627.2

Hely

Idő

"1964"

Személy

Helyszám